

Bruxelles, 16. listopada 2025.
(OR. en)

14136/25

AGRI 498
AGRIORG 118
AGRIFIN 113
DELECT 154

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	16. listopada 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	C(2025) 6948 final
Predmet:	DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../... od 16.10.2025. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 u pogledu označivanja podrijetla voća i povrća podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2025) 6948 final.

Priloženo: C(2025) 6948 final

Bruxelles, 16.10.2025.
C(2025) 6948 final

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 16.10.2025.

**o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 u pogledu označivanja podrijetla voća i
povrća podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST DELEGIRANOG AKTA

Člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 propisano je da se proizvodi iz sektora voća i povrća koji se potrošaču prodaju svježi mogu staviti na tržište u Uniji samo ako je navedena zemlja podrijetla. Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2023/2429 dopunjuje se Uredba (EU) br. 1308/2013 utvrđivanjem tržišnih standarda za sektor voća i povrća, određene prerađene proizvode od voća i povrća te sektor banana, a posebno pravila o označivanju podrijetla koja se primjenjuju na te proizvode.

U presudama u predmetima C-104/16 P¹ i C-266/16² Sud je pojasnio da je područje Zapadne Sahare nesamoupravno područje odvojeno od Kraljevine Maroka, a u presudi u predmetu C-399/22³ Sud je dodatno pojasnio da se područje Zapadne Sahare treba smatrati zasebnim carinskim područjem za potrebe članka 60. Carinskog zakonika Unije a stoga i Uredbe (EU) br. 1308/2013 i Provedbene uredbe Komisije br. 543/2011 (stavljene izvan snage i zamijenjene Delegiranom uredbom (EU) 2023/2429) te da se stoga kad je riječ o navođenju zemlje podrijetla na etiketi svježeg voća i povrća ubranog na tom području ne može označavati ništa drugo osim Zapadne Sahare.

U skladu s uvjetima iz presude Suda u spojenim predmetima C-779/21 P i C-799/21 P⁴ Unija i Kraljevina Maroko dogovorile su sporazum kojim se zamjenjuje Sporazum u obliku razmjene pisama iz 2018. između Europske unije i Kraljevine Maroka⁵ i čije su potpisivanje i privremena primjena odobreni Odlukom Vijeća (EU) 2025/2022⁶.

Tim se novim sporazumom, koji se privremeno primjenjuje od 4. listopada 2025., bilateralne povlastice dodijeljene Euro-mediteranskim sporazumom o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroko, s druge strane⁷, proširuju na proizvode podrijetlom s područja Zapadne Sahare koji podliježu nadzoru marokanskih carinskih tijela. Osim toga, kako bi se jasno razlikovalo označivanje podrijetla tih proizvoda i proizvoda podrijetlom iz Maroka i potrošačima u Uniji pružile točne informacije, njime se utvrđuje da se pri uvozu u Uniju za voće i povrće podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koje podliježe nadzoru marokanskih carinskih tijela kao mjesto podrijetla navodi ime regije u kojoj je proizvod ubran kako je navedeno u

¹ Presuda od 21. prosinca 2016., Vijeće/Front Polisario, C-104/16 P, ECLI:EU:C:2016:973, t. 92. do 95.

² Presuda od 27. veljače 2018., Western Sahara Campaign UK/Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs and Secretary of State for Environment, Food and Rural Affairs, C-266/16, ECLI:EU:C:2018:118, t. 62. do 63.

³ Presuda od 4. listopada 2024., Confédération Paysanne/Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire and Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique, C-399/22, ECLI:EU:C:2024:839, t. 87.

⁴ Presuda od 4. listopada 2024., Komisija/Front Polisario, C- 779/21 P i C- 799/21 P, ECLI:EU:C:2024:835.

⁵ Sporazum u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokola 1. i 4. uz Euromediteranski sporazum o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane (SL L 34, 6.2.2019., str. 4.).

⁶ Odluka Vijeća (EU) 2025/2022 od 2. listopada 2025. o potpisivanju, u ime Unije, i privremenoj primjeni Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokola 1. i 4. uz Euromediteranski sporazum o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane (SL L 2025/2022, 3.10.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2022/oj>).

⁷ Euro-mediteranski sporazum o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroko, s druge strane (SL L 70, 18.3.2000., str. 2.).

potvrđi o podrijetlu priloženoj tim proizvodima u trenutku uvoza u Uniju. Osim toga, novim se sporazumom utvrđuje da Unija može marokanska nadležna tijela ovlastiti za izdavanje potvrda o sukladnosti s tržišnim standardima Unije za dotične proizvode u skladu s pravom Unije.

U pogledu provedbe novog sporazuma, Odlukom 2/2025 od 3. listopada 2025. Vijeća za pridruživanje EU-Maroko, osnovanog Euro-mediteranskim sporazumom o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroko, s druge strane, o izmjeni Protokola 4. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje⁸ osigurava se da se Protokol 4. uz Sporazum o pridruživanju primjenjuje na proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare.

Cilj je ove Delegirane uredbe uskladiti primjenjivo zakonodavstvo Unije s novim Sporazumom u obliku razmjene pisama u pogledu označivanja podrijetla voća i povrća podrijetlom iz Zapadne Sahare i mogućnosti ovlašćivanja marokanskih nadležnih tijela za kontrolu i, slijedom toga, za potvrđivanje usklađenosti s tržišnim standardima Unije za takve proizvode.

Donošenje ovog delegiranog akta nema financijske implikacije.

2. SAVJETOVANJA PRIJE DONOŠENJA AKTA

Savjetovanja sa stručnjacima iz svih 27 država članica održana su 6. listopada 2025. u okviru Stručne skupine za poljoprivredna tržišta, osnovane na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013, posebno u pogledu aspekata obuhvaćenih Uredbom o jedinstvenom ZOT-u – Hortikulturni proizvodi, prilikom čega je predstavljen i dogovoren nacrt teksta. Nacrt ovog akta dostavljen je Europskom parlamentu i Vijeću na kontrolu.

3. PRAVNI ELEMENTI DELEGIRANOG AKTA

Delegiranim aktom mijenja se članak 5. Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 kako bi se uključilo posebno odstupanje od članka 76. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 i članka 3. Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 u pogledu obveze navođenja zemlje podrijetla za svježe voće i povrće podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koje podliježe nadzoru marokanskih carinskih tijela te kako bi se utvrdilo da se za te proizvode, kao i sve ostale proizvode obuhvaćene člankom 1. stavkom 2. Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 koji su podrijetlom s istog područja i podliježu nadzoru istih tijela, oznaka zemlje podrijetla mora zamijeniti oznakom regije iz koje dotični proizvod potječe navedenom u potvrđi o podrijetlu priloženoj tim proizvodima pri uvozu u Uniju. Nadalje, tim se aktom u članak 9. stavak 3. Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 uključuje mogućnost da Komisija ovlasti marokanska nadležna tijela za kontrolu i potvrđivanje usklađenosti s tržišnim standardima Unije za sve ili dio tih proizvoda.

⁸ Odluka Vijeća (EU) 2025/2023 od 2. listopada 2025. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Vijeća za pridruživanje EU-Maroko osnovanog Euromediteranskim sporazumom o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, u pogledu izmjene Protokola 4. uz Sporazum o pridruživanju o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje (SL L 2025/2023, 3.10.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2023/oj>).

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 16.10.2025.

o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 u pogledu označivanja podrijetla voća i povrća podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007¹, a posebno njezin članak 75. stavak 2., članak 76. stavak 4. i članak 89. točku (a),

budući da:

- (1) Člankom 75. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte o tržišnim standardima za sektore ili proizvode u njima, kao i o odstupanjima i izuzećima od takvih standarda, s ciljem prilagodbe stalnim promjenama tržišnih uvjeta, promjenama zahtjeva potrošača, razvoju odgovarajućih međunarodnih standarda te kako bi se izbjeglo stvaranje prepreka za inovaciju proizvoda.
- (2) Kako bi se uzela u obzir posebna obilježja trgovine između Unije i određenih trećih zemalja te posebna obilježja određenih poljoprivrednih proizvoda, člankom 89. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1308/2013 Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte vezane uz uvjete pod kojima se smatra da uvezeni proizvodi imaju odgovarajuću razinu usklađenosti s tržišnim standardima Unije i uvjete koji dopuštaju odstupanje od članka 74. te uredbe.
- (3) Člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 propisano je da se proizvodi iz sektora voća i povrća koji se potrošaču prodaju svježi mogu staviti na tržište u Uniji samo ako je navedena zemlja podrijetla, a člankom 76. stavkom 4. te uredbe Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u vezi s odstupanjima od tog pravila kako bi se u obzir uzele određene posebne situacije.
- (4) Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2023/2429² dopunjuje se Uredba (EU) br. 1308/2013 utvrđivanjem tržišnih standarda za sektor voća i povrća, određene prerađene proizvode od voća i povrća te sektor banana, a posebno pravila o označivanju podrijetla koja se primjenjuju na te proizvode. Člankom 3. te delegirane uredbe propisana je obveza navođenja zemlje podrijetla i za određeno sušeno voće i zrele banane.

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 671., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2429 od 17. kolovoza 2023. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu tržišnih standarda za sektor voća i povrća, određene prerađene proizvode od voća i povrća te sektor banana i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 1666/1999 i provedbenih uredbi Komisije (EU) br. 543/2011 i (EU) br. 1333/2011 (SL L 2023/2429, 3.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2429/oj).

- (5) U presudama u predmetima C-104/16 P i C-266/16³ Sud je pojasnio da je područje Zapadne Sahare nesamoupravno područje odvojeno od Kraljevine Maroka, a u presudi od 4. listopada 2024. u predmetu C-399/22⁴ Sud je dodatno pojasnio da se područje Zapadne Sahare treba smatrati zasebnim carinskim područjem za potrebe članka 60. Carinskog zakonika Unije a stoga i Uredbe (EU) br. 1308/2013 i Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 543/2011 (stavljene izvan snage i zamijenjene Delegiranom uredbom (EU) 2023/2429) te da se stoga kad je riječ o oznaci zemlje podrijetla svježeg voća i povrća ubranog na tom području ne može označavati ništa drugo osim Zapadne Sahare.
- (6) U presudi od 4. listopada 2024. u spojenim predmetima C-779/21 P i C-799/21 P⁵ Sud je potvrdio poništenje Odluke Vijeća (EU) 2019/217⁶ o sklapanju Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka. Sud je zadržao učinke poništene Odluke Vijeća tijekom razdoblja od 12 mjeseci od datuma presude, odnosno do 4. listopada 2025.
- (7) U skladu s presudom od 4. listopada 2024. u spojenim predmetima C779/21 P i C799/21 P te kako bi se jasno razlikovalo označivanje podrijetla proizvoda podrijetlom s područja Zapadne Sahare koji podliježu nadzoru marokanskih carinskih tijela i proizvoda podrijetlom iz Maroka i potrošačima u Uniji pružile točne informacije, novim Sporazumom u obliku razmjene pisama potpisanim između Kraljevine Maroka i Unije, koji se privremeno primjenjuje od 4. listopada 2025.⁷, utvrđeno je da se na voću i povrću podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koje podliježe nadzoru marokanskih carinskih tijela pri uvozu u Uniju kao mjesto podrijetla navodi ime regije u kojoj je proizvod ubran kako je navedeno u potvrdi o podrijetlu priloženoj tim proizvodima u trenutku uvoza u Uniju. Osim toga, novim se sporazumom utvrđuje da Unija može ovlastiti marokanska nadležna tijela za kontrolu i, slijedom toga, za izdavanje potvrda o sukladnosti s tržišnim standardima Unije za dotične proizvode u skladu s pravom Unije.
- (8) Odlukom 2/2025 od 3. listopada 2025. Vijeća za pridruživanje EU-Maroko, osnovanog Euro-mediteranskim sporazumom o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroko, s druge strane, o izmjeni Protokola 4. uz Sporazum o pridruživanju o definiciji pojma

³ Presude Suda od 21. prosinca 2016., Vijeće/Front Polisario, C- 104/16 P, ECLI:EU:C:2016:973, t. 92. i od 27. veljače 2018., Western Sahara Campaign UK/Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs and Secretary of State for Environment, Food and Rural Affairs, C- 266/16, ECLI:EU:C:2018:118, t. 62.

⁴ Presuda Suda od 4. listopada 2024., Confédération paysanne/Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire and Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique, C-399/22, ECLI:EU:C:2024:839, t. 87.

⁵ Presuda Suda od 4. listopada 2024., Vijeće Europske unije/Polisario Front u spojenim predmetima C-779/21 P i C-799/21, ECLI:EU:C:2024:835.

⁶ Odluka Vijeća (EU) 2019/217 od 28. siječnja 2019. o sklapanju Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokola 1. i 4. uz Euromediteranski sporazum o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane (SL L 34, 6.2.2019., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/217/oj>).

⁷ Odluka Vijeća (EU) 2025/2022 od 2. listopada 2025. o potpisivanju i privremenoj primjeni Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske unije i Kraljevine Maroka o izmjeni protokola 1. i 4. uz Euromediteranski sporazum o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane (SL L 2025/2022, 3.10.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2022/oj>).

„proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje⁸ utvrđuju se odredbe kako bi se osigurala primjena Protokola 4. na proizvode podrijetlom iz Zapadne Sahare. U toj se odluci dodatno navodi ime regije „Dakhla Oued Ed-Dahab” i „Laâyoune-Sakia El Hamra”, ovisno o slučaju, koje treba biti navedeno u potvrdi o podrijetlu priloženoj dotičnim proizvodima i u izjavi o podrijetlu.

- (9) U svrhu provedbe novog sporazuma i Odluke Vijeća za pridruživanje EU-Maroko od 3. listopada 2025. potrebno je odstupiti od članka 76. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 i od članka 3. Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 kako bi se propisalo da se za voće i povrće podrijetlom s područja Zapadne Sahare koje podliježe nadzoru marokanskih carinskih tijela i koje se uvozi i stavlja na tržište u Uniji oznaka zemlje podrijetla treba zamijeniti oznakom regije iz koje proizvod potječe navedenom u potvrdi o podrijetlu priloženoj tim proizvodima u trenutku uvoza u Uniju.
- (10) Člankom 9. stavkom 3. Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 odobrenje kontrola usklađenosti s tržišnim standardima koje provode određene treće zemlje ograničava se na proizvode podrijetlom iz tih trećih zemalja. Kako bi se Uniji omogućilo da marokanska nadležna tijela ovlasti za kontrole usklađenosti i, slijedom toga, za potvrđivanje usklađenosti s tržišnim standardima Unije za svježe voće i povrće podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koje podliježe nadzoru marokanskih carinskih tijela i koje se uvozi i stavlja na tržište u Uniji, primjereno je u taj članak uključiti mogućnost da Komisija odobri kontrole usklađenosti s tržišnim standardima koje provode marokanska nadležna tijela u pogledu tih proizvoda.
- (11) Kako bi se spriječili poremećaji u trgovini obuhvaćenoj proširenjem povlastica utvrđenim u novom sporazumu, ova Uredba trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
- (12) Budući da se novi sporazum privremeno primjenjuje od 4. listopada 2025., ova bi se Uredba trebala primjenjivati retroaktivno od istog datuma.
- (13) Međutim, trebalo bi dopustiti da se voće i povrće podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koje podliježe nadzoru marokanskih carinskih tijela i koje je zakonito uvezeno u Uniju prije stupanja na snagu ove Uredbe i na kojem je Zapadna Sahara navedena kao zemlja podrijetla nastavi stavljanje na tržište u Uniji nakon tog datuma dok se ne potroše zalihe i pod uvjetom da su ti proizvodi u skladu sa svim ostalim zahtjevima tržišnih standarda Unije koji se na njih primjenjuju.
- (14) Delegiranu uredbu (EU) 2023/2429 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti, DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Delegirana uredba (EU) 2023/2429 mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 5. dodaje se sljedeći stavak 6.:

⁸ Odluka Vijeća (EU) 2025/2023 od 2. listopada 2025. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Vijeća za pridruživanje EU-Maroko osnovanog Euromediterranskim sporazumom o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroka, s druge strane, u pogledu izmjene Protokola 4. uz Sporazum o pridruživanju o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje (SL L 2025/2023, 3.10.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2023/oj>).

„6. Odstupajući od članka 76. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 i od članka 3. ove Uredbe, za proizvode iz članka 1. stavka 2. ove Uredbe podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koji podliježu nadzoru marokanskih carinskih tijela i koji se uvoze i stavljaju na tržište u Uniji oznaka zemlje podrijetla zamjenjuje se oznakom regije iz koje dotični proizvod potječe navedenom u potvrdi o podrijetlu priloženoj tim proizvodima u trenutku uvoza u Uniju.”;

(2) u članku 9. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Odobrenje se primjenjuje samo na proizvode podrijetlom iz dotične treće zemlje i može biti ograničeno na određene proizvode.

Međutim, Komisija može odobriti kontrole usklađenosti s tržišnim standardima koje provode marokanska nadležna tijela u pogledu proizvoda podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koji podliježu nadzoru marokanskih carinskih tijela.”.

Članak 2.

Proizvodi iz članka 1. stavka 2. Delegirane uredbe (EU) 2023/2429 podrijetlom s nesamoupravnog područja Zapadne Sahare koji podliježu nadzoru marokanskih carinskih tijela i koji su zakonito uvezeni u Uniju prije stupanja na snagu ove Uredbe i na kojima je Zapadna Sahara navedena kao zemlja podrijetla mogu se nastaviti stavljati na tržište u Uniji nakon tog datuma dok se ne potroše zalihe i pod uvjetom da su u skladu sa svim ostalim zahtjevima tržišnih standarda Unije koji se na njih primjenjuju.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 4. listopada 2025.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 16.10.2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN